

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Övervakningsresultat, kvalitetsbedömning och påföljdssystem för 2025

Kirsi Roininen, Mira Liiri och Jukka
Heikkinen

Utbildning om åkerstödansökan 2026
för kommuner, livskraftscentraler,
rådgivare och intressentgrupper

12.3.2026

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kvalitetsbedömningar 2026

Ändringar för år 2026

- AMS QA = (Kvalitetsbedömning av arealövervakningssystemet)
 - Fokuserar endast på tillförlitligheten hos satellituppföljningen
- Vad förändras i praktiken
 - Antalet villkor som ska granskas minskar
 - Gäller endast villkor som följs upp med satellit och som verifieras med 100 % platsbundna bilder
 - Dokument eller besittning av skiftet kontrolleras inte längre
 - Antalet skiften som ska granskas minskar
 - Kvalitetsbedömningen görs delvis utifrån satellitbilder
 - Om resultatet inte kan verifieras med hjälp av satellitbilder, verifieras att villkoret uppfylls med ett terrängbesök
 - Terrängbesök anmäls inte på förhand
 - Om växten inte överensstämmer med det som anmälts eller om det på basis av en färsk satellitbild finns icke stödberättigande areal i skiftets areal, skickas en korrigeringsuppmaning till jordbrukaren på samma sätt som tidigare

VHR-fotograferingsområden

- Ett förslag om att VHR-fotograferingsrutorna inte bör vara så koncentrerade till ett område har lämnats till kommissionen
 - Fotograferingsrutorna ska dock finnas i områden med tillräckligt stor skiftestäthet
 - Alla områden kommer inte heller i fortsättningen att ingå i fotograferingsrutor

Felnivåer i kvalitetsbedömningen 2025

- Som helhet sjönk felnivåerna jämfört med året innan
- Det förekom för många fel inom följande åtgärder
 - Mångfaldsväxter (9,26 %)
 - Naturvårdsvallar (3,77 %)
 - Fånggrödor (3,66 %)
 - Miljöavtal (2,06 %)
- Korrigering åtgärder måste vidtas
 - En begäran om utredning av mångfaldsväxter utifrån uppgifterna i ansökan för en större grupp och urvalet görs riskbaserat
 - Livskraftscentralerna har fått cirka 1 500 skiften att inspektera i terrängen från flygfotograferingsområdet 2025, som enligt flygbilderna inte tydligt används för jordbruksändamål
 - Denna praxis fortsätter under de kommande åren
 - Urval för övervakning av miljöavtal om skogsbete
 - Utbildningen, anvisningarna och informationen utvecklas

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Påföljder i fråga om arealstöd

Så här undviker du påföljder

- Ange inte areal som inte är jordbruksmark.
- Ange växter och åtgärder korrekt
 - Om du upptäcker fel, korrigerar ansökan genast
 - När man fått ett meddelande om tillsyn kan ändringar inte längre göras
- Bekanta dig noggrant med stöd villkoren
 - Och vidta åtgärder enligt villkoren
- Läs aktuella tips i nyhetsbrevet till jordbrukare
- Meddela kommunen om force majeure inom 15 arbetsdagar från det att anmälan är möjlig
 - I samband med övervakningen är det ofta för sent
- Reagera **i tid** på begäran om utredning och förvaltningens övriga begäran om handlingar

Påföljdstyper

Påföljd → anmärkning eller stödminskning för stöd som söks

- Minskas från den ansökta arealen
- Anmärkning
- Procentavdrag för hela stödet eller stöd som betalas för ett skifte
- Arealskillnad (skillnaden mellan den ansökta och den godkända arealen)
- Allvarlig försummelse av stödvillkor
 - Miljöersättning och miljöavtal, ekologisk produktion och stöd för miljösystem: Stöd betalas inte för ansökningssåret eller följande år
- Återkommande påföljd
 - Miljöersättning och -avtal och ekologisk produktion: dubbel påföljd, om samma fel förekommit under tre kalenderår
 - Villkorlighet: I regel 10 % påföljd
- Retroaktiv påföljd
 - För arealstöd, upp till fyra föregående stödår
 - För miljöersättning och -avtal samt ekologisk produktion, tidigast från förbindelseperiodens början
 - För villkorlighet, upp till två föregående kalenderår

Påföljder på grund av arealskillnad

Arealskillnad → när den ansökta arealen är större än den slutliga areal som berättigar till stöd

- Arealskillnad orsakas av
 - Arealen inte är jordbruksmark
 - Gränskorrigeringar för basskiftet
 - Försummelser i stödvillkor vars iakttagande kan granskas via arealen
 - Slätter, växt, besittning av skifte, krav på bevarande av växtbeståndet och iakttagande av förbud mot användning av gödslings- och växtskyddsmedel m.m.
 - Arealskillnader är upphov till majoriteten av försummelserna av stödvillkoren
- Arealskillnad kan uppstå till följd av åkerövervakning, administrativa kontroller och satellituppföljning

Allvarlighetsgraden av arealpåföljder

Ju större arealskillnad → desto större påföljd

- Stöd kan inte betalas till ett högre belopp än vad som ansökts
- Det finns tre nivåer av arealpåföljder
 - Liten skillnad (*högst 3 % eller 2 ha*) → Avdrag
 - Stödet sänks i förhållande till arealskillnaden
 - Betydande skillnad (*över 3 % eller över 2 ha, men högst 50 %*) → Sanktion
 - Stödet sänks med 1,5 gånger den procentuella skillnaden i areal
 - Mycket stor skillnad (*över 50 %*) → Stöd betalas inte och påföljd överförs
 - Stödet sänks med 2 gånger den procentuella skillnaden i areal

Stödsystem	Konstaterat över det anmälda	skillnad ≤ 3 % eller ≤ 2 ha	3 % eller 2 ha < skillnad ≤ 50 %	skillnad > 50 %
EU-finansierade stöd	Fastställs till det ansökta	Avdrag av stödet	Stödet sänks x 1,5	Stödet sänks x 2 → Stöd betalas inte + påföljd överförs
Nationella arealstöd	Fastställs till det ansökta	Avdrag av stödet	Stödet sänks x 1,5	Inget stöd betalas

Beräkning av arealpåföljder

- Påföljd beräknas alltid per växtartsgrupp
 - Växtartsgrupp = Stödåtgärder som har samma stödnivå

▼ Miljöersättning (2023-) 2 707,16 €

► Gårdssvis åtgärd, övriga växter (Hela landet) 2 007,48 €

► Fånggrödor (Hela landet) 42,68 €

► Skyddszoner (Hela landet) 301,00 €

► Vall på torvåkrar (Hela landet) 356,00 €

→ Fyra växtartsgrupper

- Samma fel kan orsaka en påföljd av olika storlek för olika växtartsgrupper
- I en liten växtartsgrupp blir påföljderna lätt större
- Om arealen inte är jordbruksmark kan det också uppstå arealskillnader för upp till fyra föregående år

EXEMPEL PÅ UPPKOMSTEN AV EN PÅFÖLJD PÅ GRUND AV AREALSKILLNAD Skiftet (areal 2 ha) är inte jordbruksmark			
	Grundläggande inkomststöd	Miljöersättning, gårdsspecifik åtgärd	Miljöersättning: vallar på torvåkrar
Ansökt (ha)	80	60	3
Arealskillnad (ha)	2	2	2
Godkänd areal (ha)	78	58	1
Arealskillnad %	2,56	3,45	200,00
Sanktionskoefficient	-	1,5	2
Påföljd	Nedskärning	Sanktion	Påföljd som överförs
Beräkningsformel för sanktion		58 - (58*1,5*3,45%)	1 - (1*2*200%)
Betalas (ha)	78,00	55,00	-3,00
Skillnad jämfört med ansökt areal (ha)	2	5	6

Misstankar om bedrägeri

Normal försummelse av stödvillkor: Det är fråga om ett oavsiktligt fel eller oaktsamhet → Stödet minskas

Misstanke om brott: Verksamheten ser ut att vara avsiktlig och vilseledande → Ärendet anmäls till polisen

- Ibland har myndigheten skäl att misstänka brott i anslutning till ansökan om stöd
 - Sådana är till exempel verksamhet som tyder på subventionsbedrägeri eller förfalskning
- En begäran om förundersökning kan lämnas till polisen
- Begäran om utredning har gjorts
 - Misstänkta dokumentförfalskningar
 - Misstänkta bildförfalskningar i satellituppföljningen
 - Andra misstänkta tillvägagångssätt som tyder på avsiktlig vilseledning av myndigheterna

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Övervakningsresultat för 2025

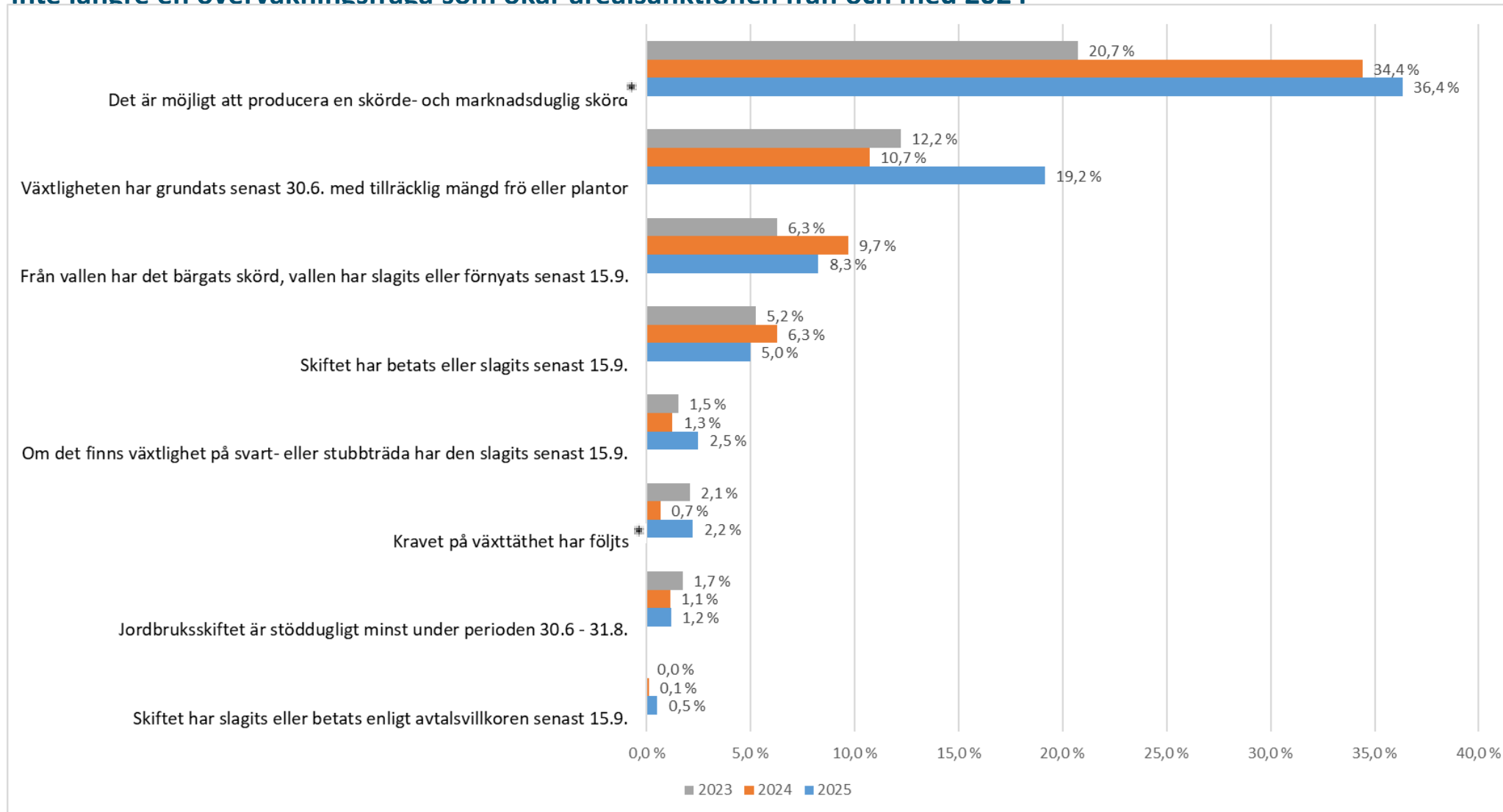
Övervakning 2025

- År 2025 omfattade åkerövervakningen 790 gårdar (cirka 2 % av gårdarna)
 - Dokumentkontrollerna vintertid pågår fortfarande
 - Ungefär hälften av gårdarna ingick också i övervakningsurvalet för villkorligheten
- Cirka 31 procent av gårdarna ut för tillsyn slumpmässigt, resten valdes genom viktat urval
- Sannolikheten för urval för ett viktat urval beräknas med hjälp av en matematisk modell
 - Riskfaktorer var bl.a. stor areal permanent gräsmark, stor skillnad mellan basskiftenas omkrets och skiftenas sammanlagda areal, åtgärden mångfaldsväxter i anslutning till miljösystemstödet, stor andel svartträda av gårdens åkerareal
 - Det viktade urvalet riktades inte till gårdar som har övervakats under de senaste fem åren och där inga brister i stödvillkoren har observerats vid övervakningen

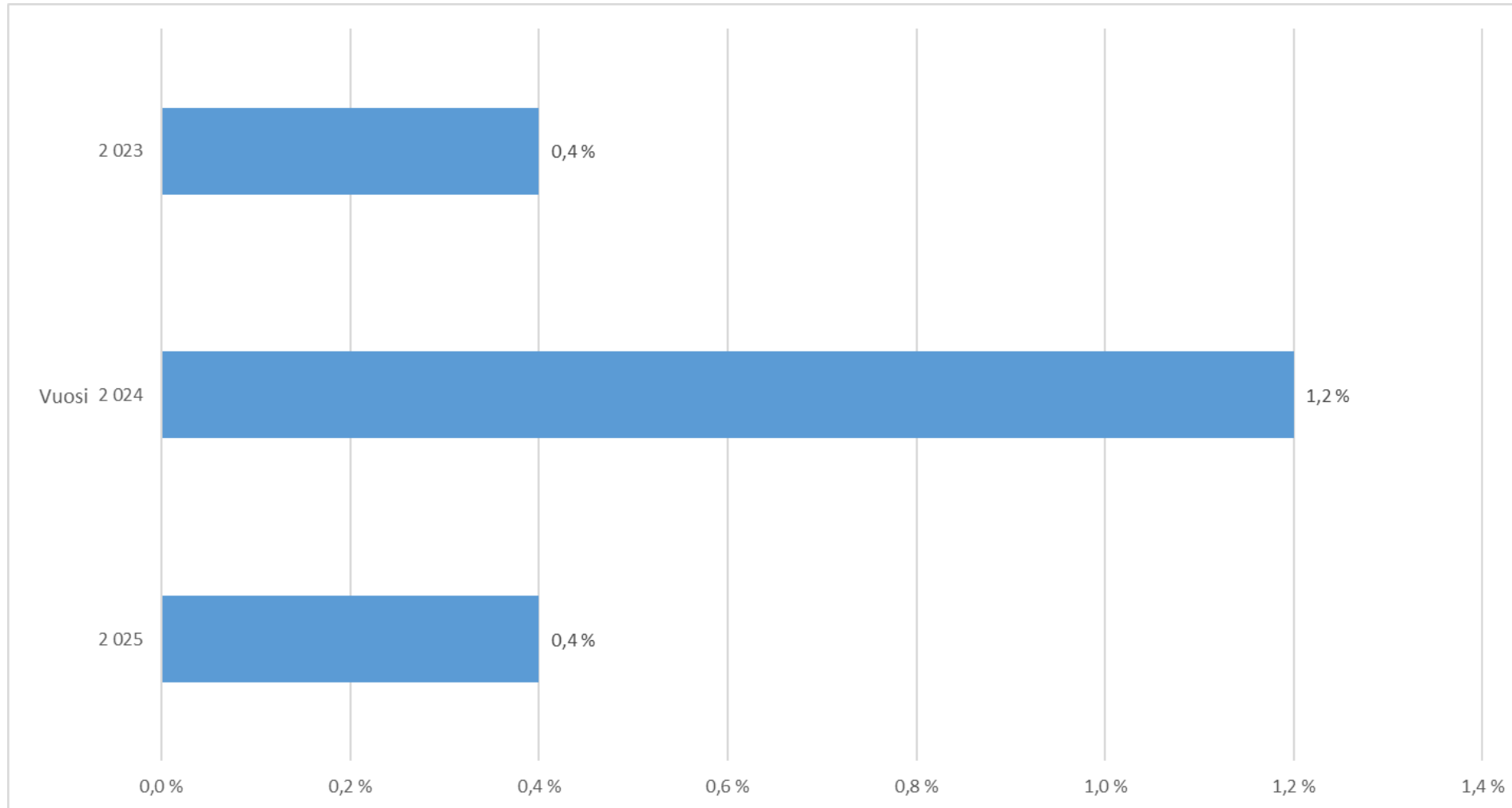
Övervakningsfrågor relaterade till arealen, där en brist har registrerats för jordbruksskiftet.

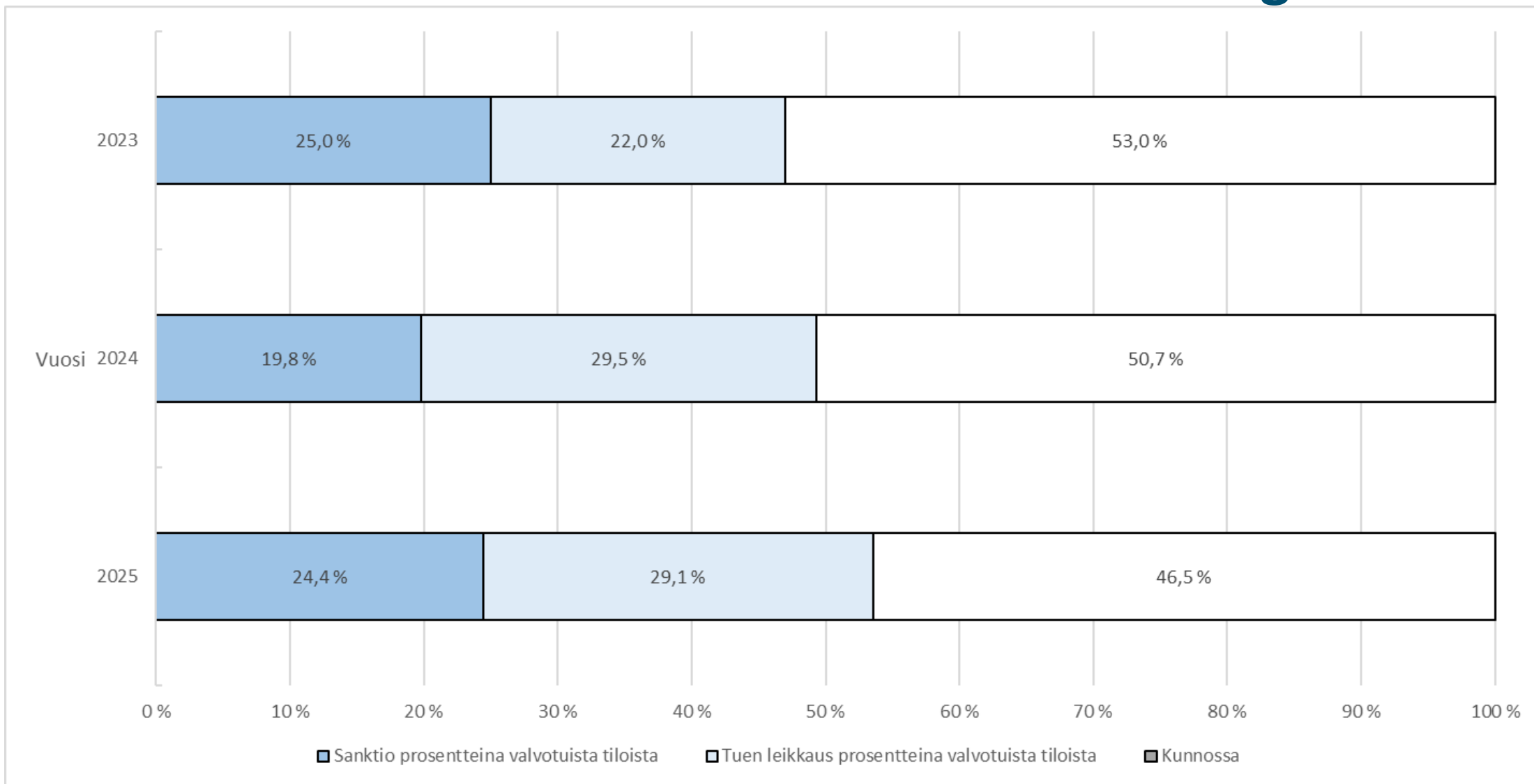
* inte längre en övervakningsfråga som ökar arealsanktionen från och med 2024

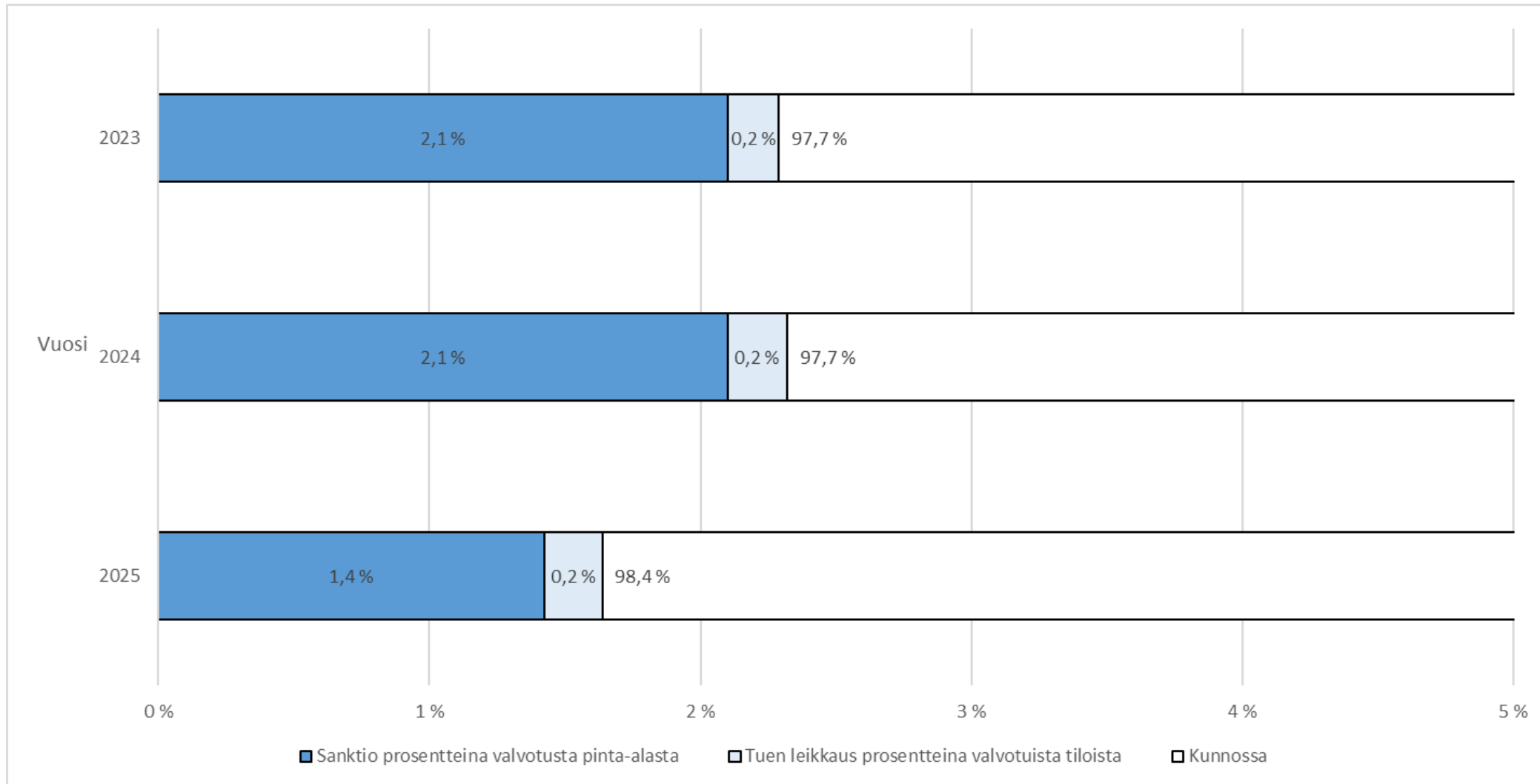
Växtkod icke odlad i procent av den övervakade arealen

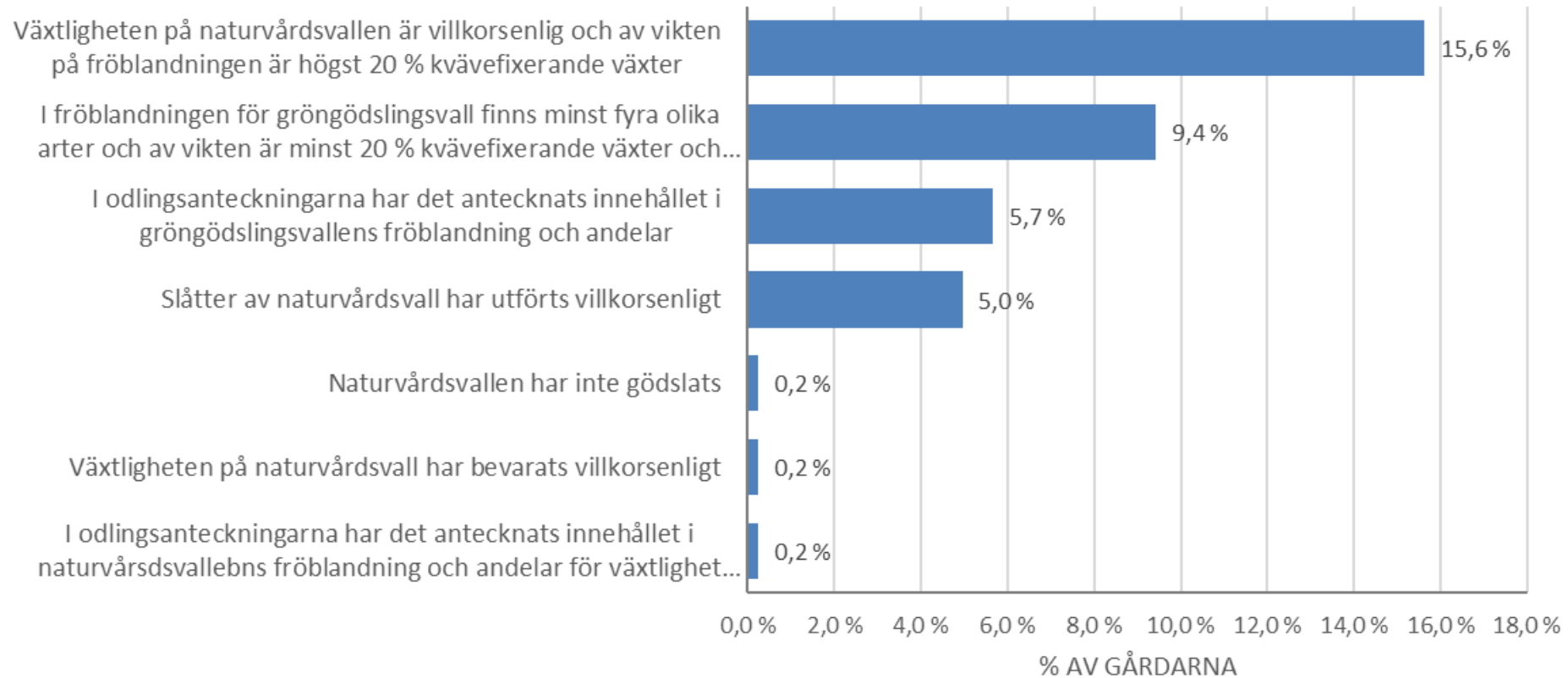
Andelen gårdar som varit föremål för avdrag och sanktioner i förhållande till antalet övervakade gårdar

Mängden avdrag och sanktioner i förhållande till den övervakade arealen

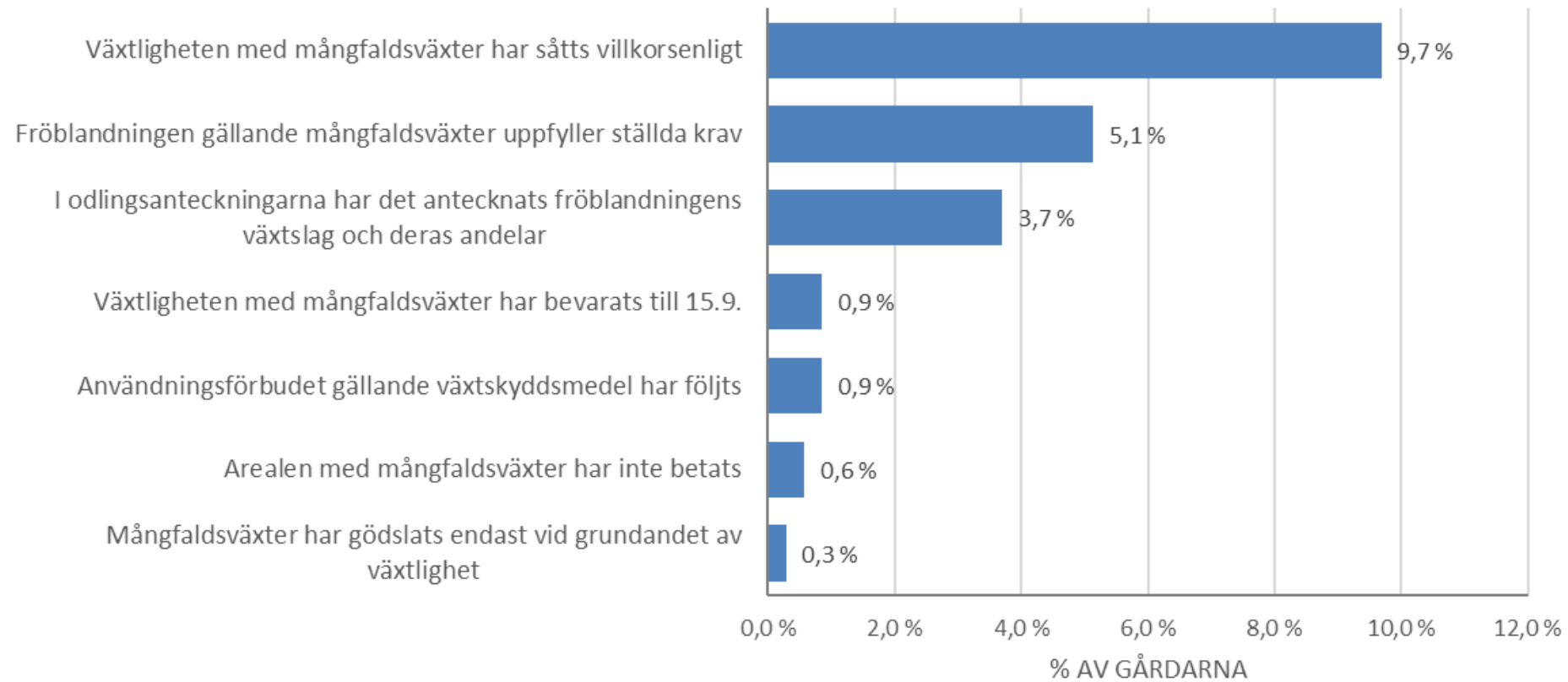

Stöd för miljösystem: naturvårdsvallar och gröngödslingsvallar

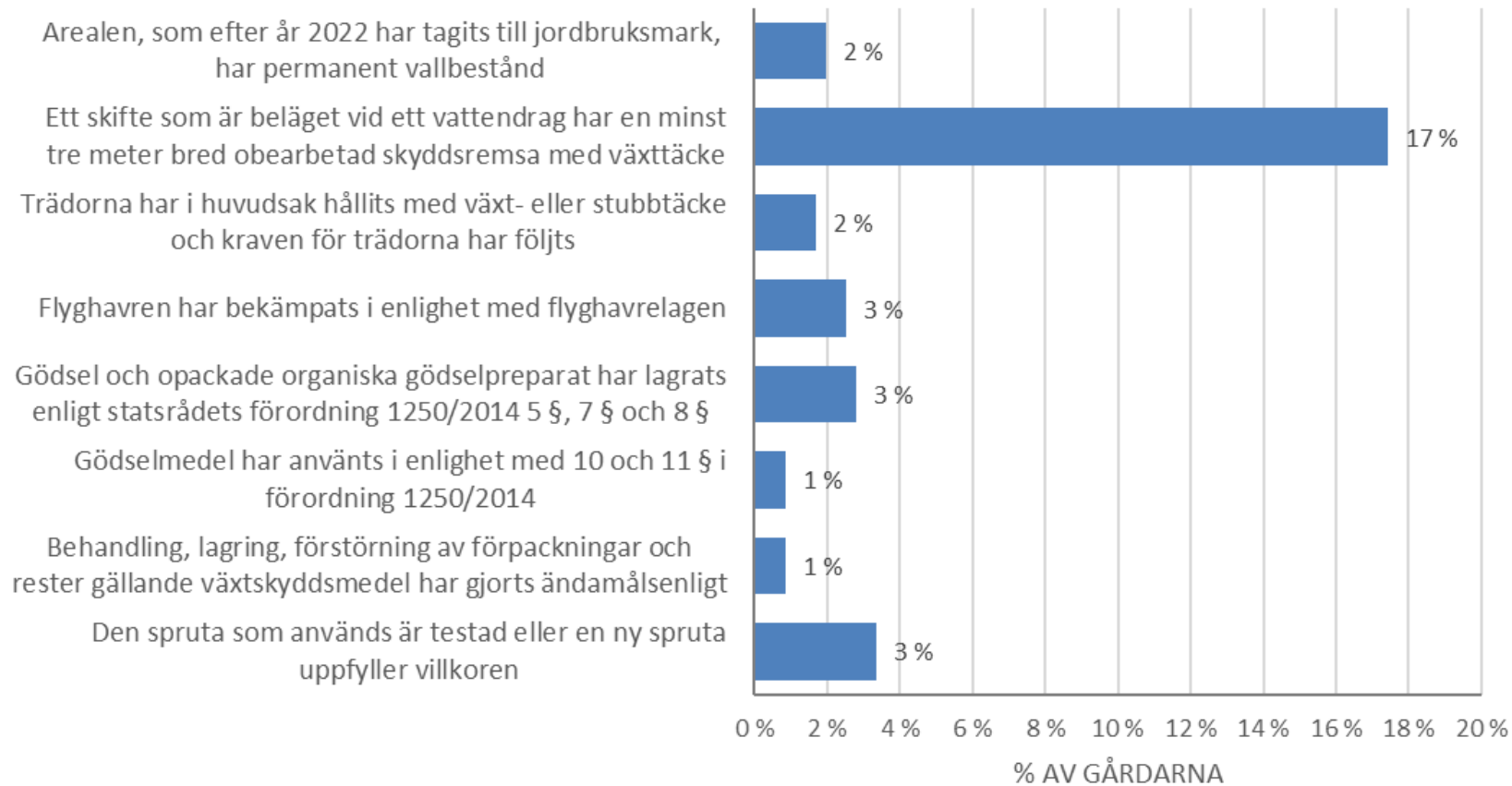

Stöd för miljösystem: mångfaldsväxter

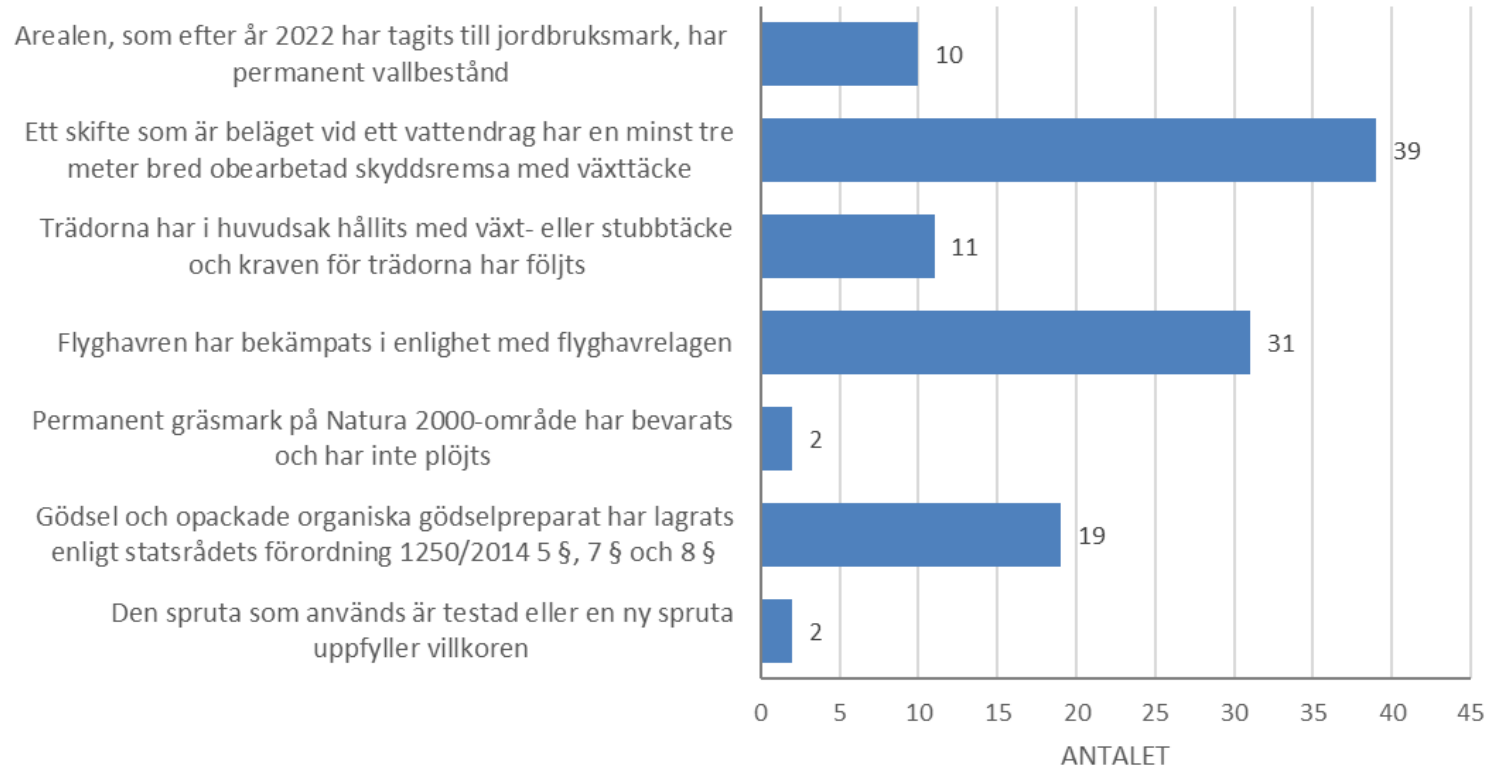
Villkorlighet, urval, sommaren 2025

Påföljd	Antal
Obetydlig 0 %	43
Ouppsåtlig 1 %	33
Ouppsåtlig 3 %	29
Allvarlig 5 %	6
Allvarlig 10 %	2
Upprepad 7 %	2
Upprepad 10 %	2
Uppsatlig	4
Totalt	121

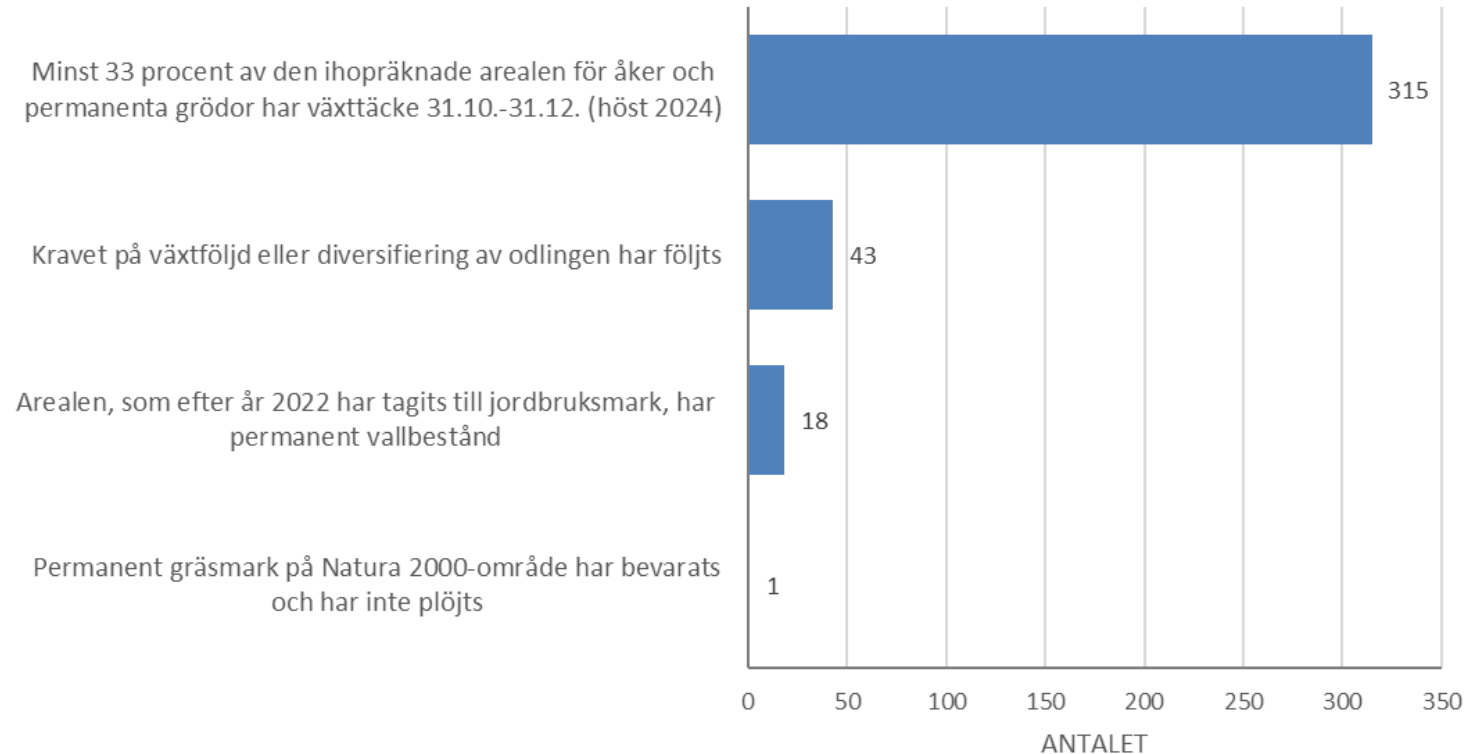
Villkorlighet, utvidgningar, sommaren 2025

Påföljd	Antal
Obetydlig 0 %	27
Ouppsåtlig 1 %	23
Ouppsåtlig 3 %	37
Allvarlig 5 %	13
Allvarlig 10 %	4
Upprepad 7 %	2
Upprepad 10 %	5
Uppsatlig	7
Totalt	118

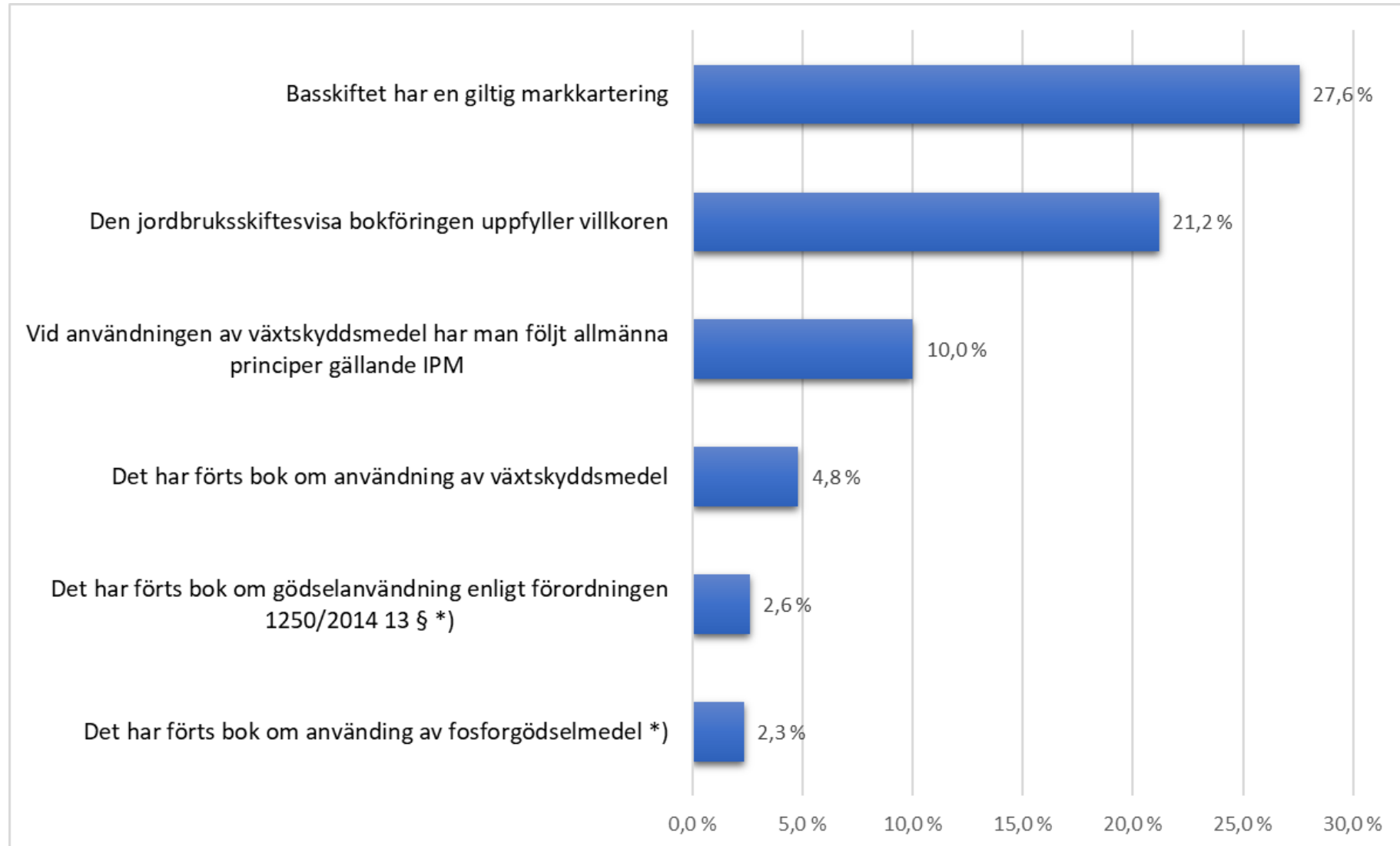
Villkorlighet, administrativa kontroller 2025

Påföljd	Antal
Obetydlig 0 %	114
Ouppsåtlig 1 %	81
Ouppsåtlig 3 %	91
Allvarlig 5 %	42
Upprepad 7 %	7
Upprepad 10 %	32
Totalt	367

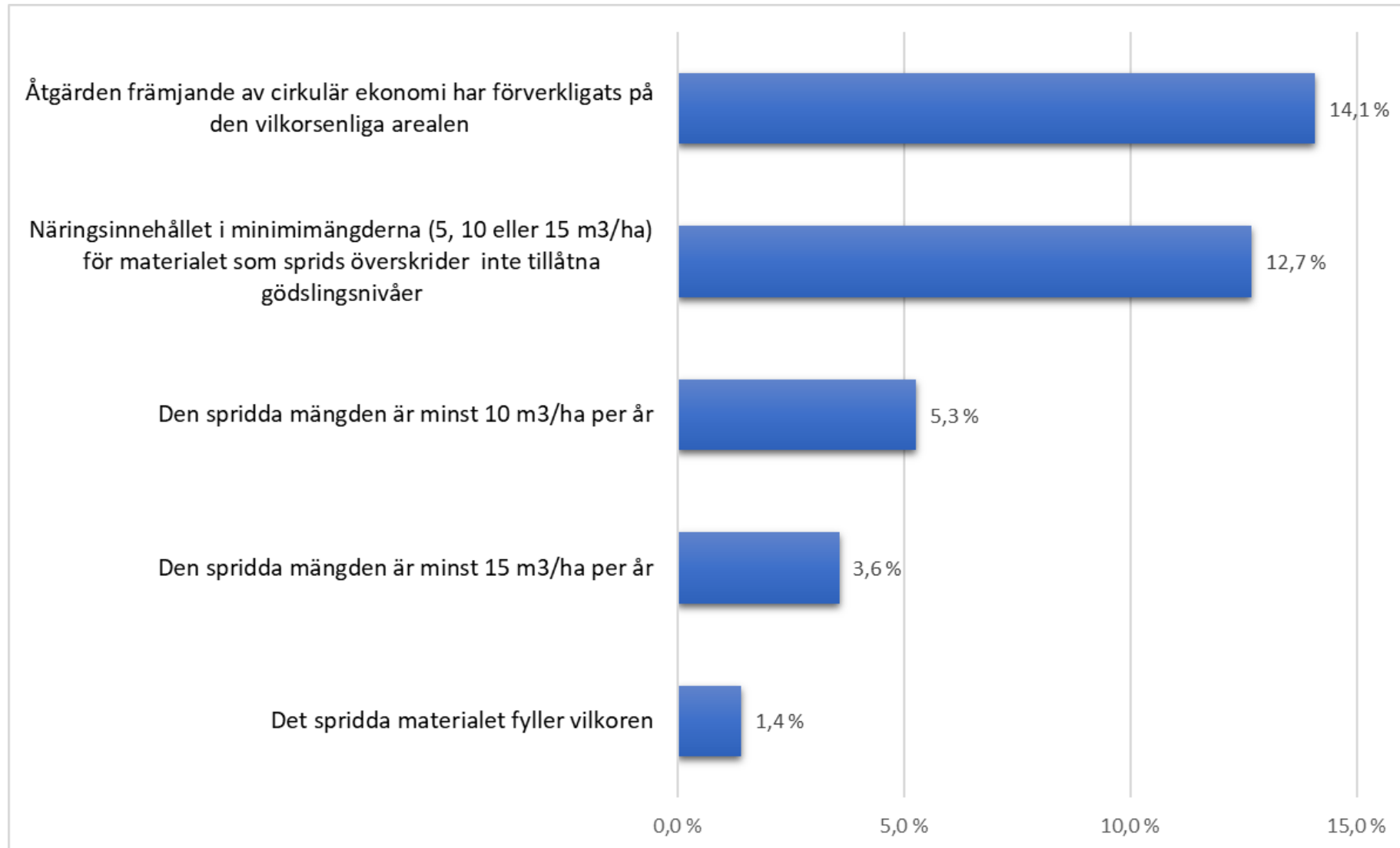

Miljöersättning, försummelser i dokumentkontrollen 2024 – gårdsspecifik åtgärd (%-andel av de övervakade gårdarna)

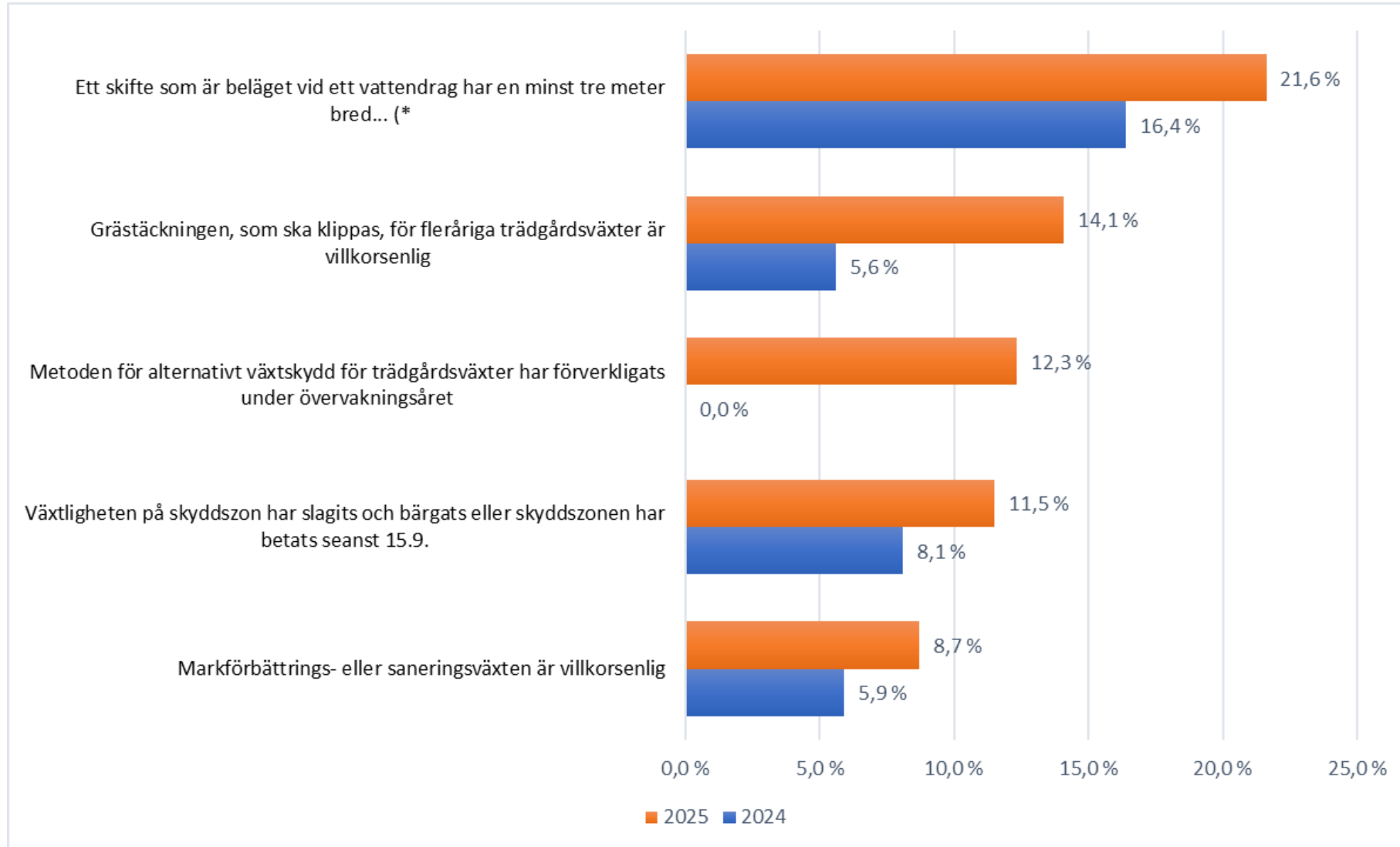

Miljöersättning, försummelser i dokumentkontrollen 2024 – främjande av cirkulär ekonomi (%-andel av de övervakade gårdarna)

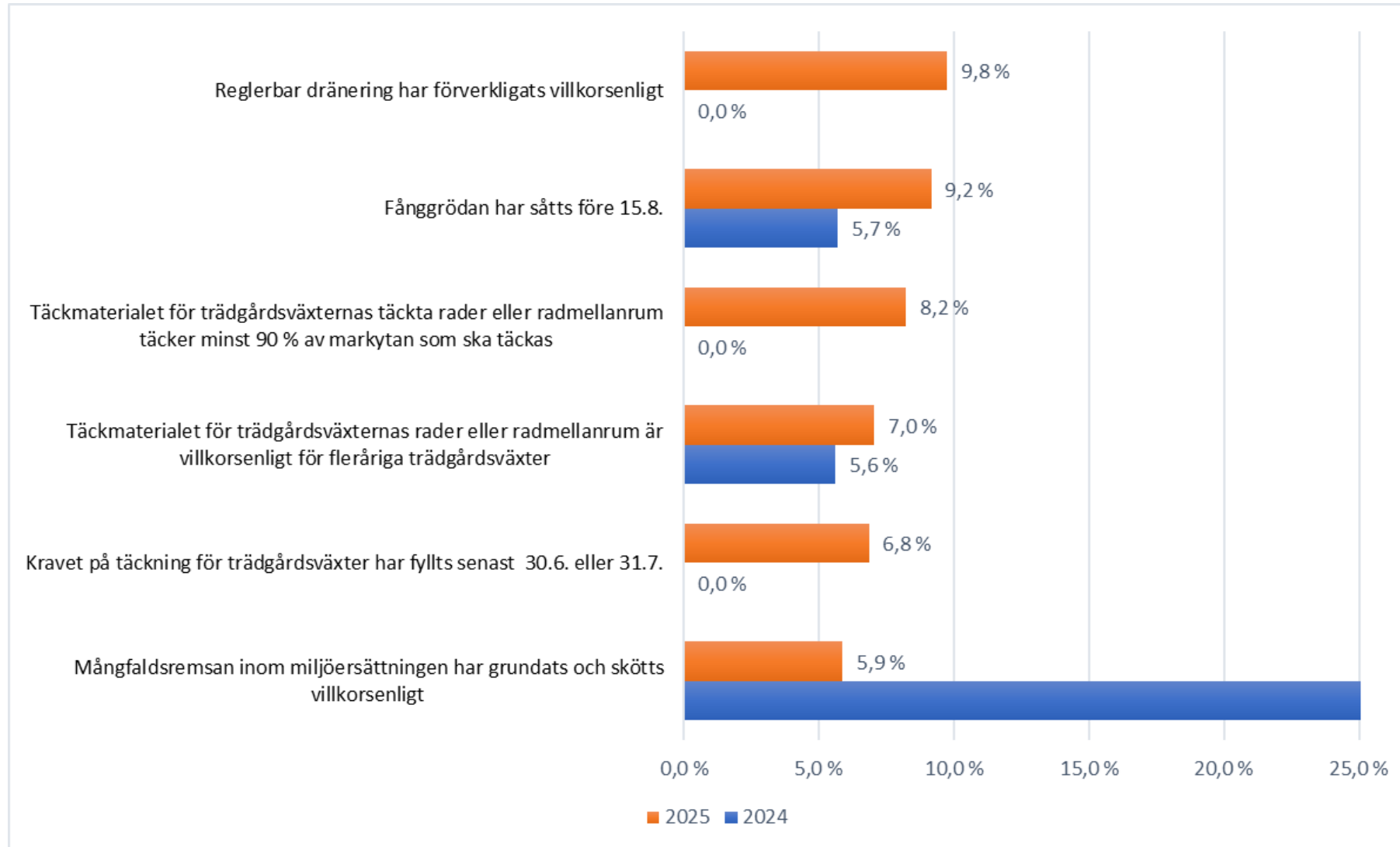

Miljöersättning, försummelser i åkerövervakningen 2025 och 2024 (%-andel av de övervakade gårdarna) 1/2

Miljöersättning, försummelser i åkerövervakningen 2025 och 2024 (%-andel av de övervakade gårdarna) 2/2

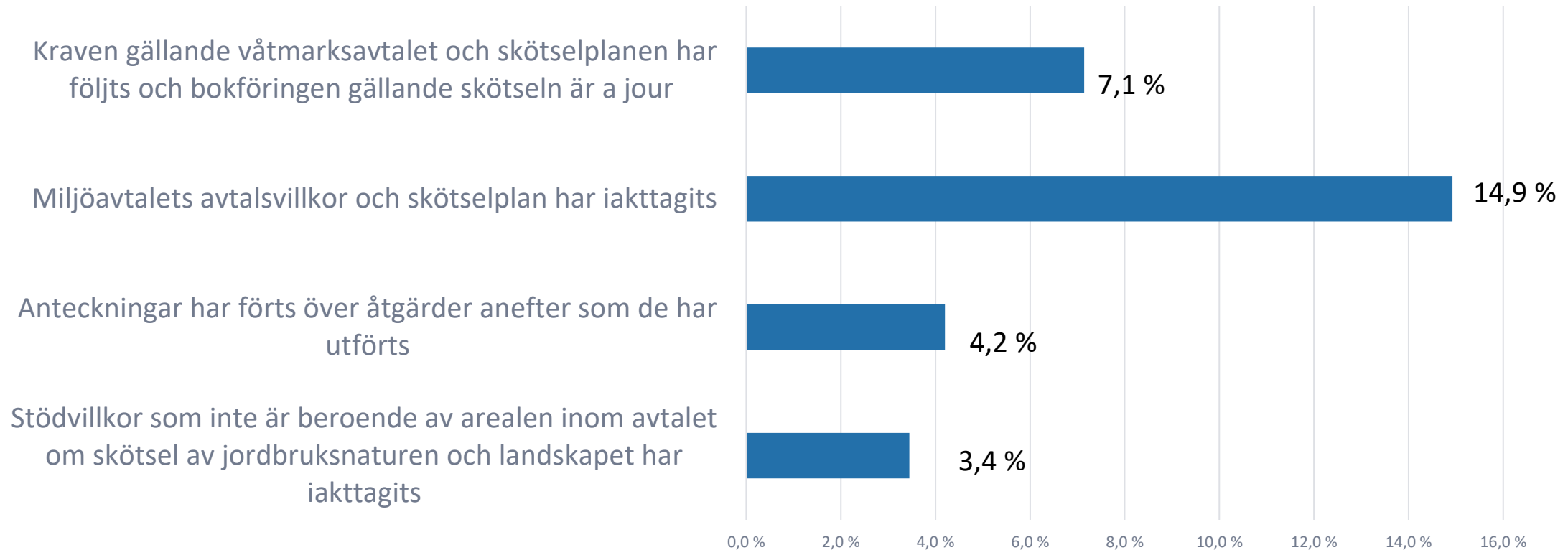

Avtal om skötsel av våtmarker

Avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap

Påföljder, %-andel av de kontrollerade gårdarna

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tack